

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)

1/2 an 40 „ (30 lei)

1/4 an 20 „ (15 lei)

Olună 7 „ (5 lei)

Un nr. 30 fil. (25 bani)

□ □

Unitatea

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 1 cor., a doua
și a treia oară 80 fil.

Manuscrite sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII“ Blaj.

□ □

Cursul

pentru profesorii dela liceele ungurești și săsești, se va începe cu 1 Iulie, având de scop introducerea în cunoașterea limbei și literaturii române, precum și în cunoașterea Istoriei și Geografiei României întregite.

Așa ordonă nota circulară, a resortului de culte, publicată în numărul nostru de ieri, anunțând că cursul se va ține la Brașov.

Acest curs este, fără îndoială necesar, pentru ca și profesorii străini să aibă noțiuni de limba și literatura română și de noua hartă a țerii. Credem că împărtășirea acestor noțiuni elementare e ținta directă a acestui curs, și nici deșum calificarea cursiștilor de așa, încât ei să predea aceste obiecte. În două luni de zile se pot da noțiuni elementare numai din acest material vast, fiind vorbă mai ales, de ascultători, cari în mare parte nici nu cunosc limba, și astfel obiectele aceste vor putea fi predate, deocamdată, numai de profesori români și foarte puțini străini, cari și-au luat osteneală, sau au avut prilejul de a ne învăța limba.

Dar să ni-se permită o observare.

Aflăm, că nota oirculară a domnului ministru a fost modificată (nu știm cu sau fără știrea dsale), și cursul acesta nu se va ține în Brașov, ci în Blaj.

O idee foarte nenorocită aceasta. Las' că în Blaj nu și-ar putea afla cvartier corăspunzător atâția profesori, cari, oameni mai în vârstă fiind, nu s'ar îndes-tuli cu dormitoarele modeste din internate. Dar nu acesta e motivul principal.

Dacă cursurile s'ar ținea la Blaj, toată chestia ar lua un caracter politic — demonstrativ. Profesorii unguri să fie aduși la Blaj — la Canossa? Aici să învețe românește, să li-se arate nouăle hotare a României-Mari; probabil să și cânte „Imnul regal“, cum cântau dascălii noștri, târâți cu forța la Cluj și Târgul-Murășului: „Isten áld meg a magyart“?

Dar asta ar însemna a copia ad litteram, politica nenorocită a opresorilor noștri de ieri.

Domnul care a propus, ca cursul acesta să se țină la Blaj, nu știe ce furtună de indignare se răscolea, de câte-ori ungurii auzeau pomenindu-se numai de Blaj — acest „cuib de viespi“?

Care ar fi rezultatul patriotic și educativ (acesta mai ales!) în acest caz?

Nu domnilor, cursul acesta nu se poate ține în Blaj la nici un caz.

Dacă nu se ține aici cursul pregătitor pentru profesori, după cum se hotărîse, Blajul nu reflectează la această onoare din urmă, pentru care e mai puțin indicat, ca ori-care alt centru cultural din Ardeal..

□ □ □

Ordin de chemare

In baza Ordinului de Mobilizare Nr. 771/1919 Pres. să chiamo la arme toți tineri născuți în anul 1890 cu excepția Maghiarilor.

Presentarea se va face ca și până acum și anume la:

Cercul de recrutare Sibiu

26 Maiu 1929: Oraș și plasa Sibiu, orașul Ocna, 27 plasa Cisnădie, Seliște. 28 plasa Norcihi, oraș și plasa Mediaș. 29 Plasa Agnita, oraș și plasa Sebeșul săsesc. 30 Plasa Mercuria.

Cercul de recrutare Brașov

26 Maiu 1919 Comitatele Treiscaune și Odorheiu orașul Brașov. 27 Plasa Șapte sute, Breza de jos. 28 Plasa Cohalm, plasa și oraș Sighisoara, Braza de sus. 29 Oraș și plasa Făgăraș, plasa Arpașul de jos. 30 Plasa Cincul mare, Șercaia, Bran.

Cercul de recrutare Târgul-Mures.

26 Maiu 1919: orașul Târgu-Mureș, orașul Reghinul-Săsesc. 27 Plasa Reghinul de sus, Reghinul de jos, plasa Murășul de sus, plasa Murășul de jos. 28 Plasa Serda, plasa Ludoș, plasa Iernot. 29 Oraș și plasa St. Martin, Ibașfalău, plasa Hosusău. 30 Comitatul Ciuc.

Cercul de recrutare Bistrița

26 Maiu 1919: orașul Bistrița, plasa Iad, Beclean. 27 Plasa Beșineu, Năsăud. 28 Plasa Rodna veche, Teaca. 29 Plasa Șarmașul mare. 30 Plasa Ormenișul de câmpie și Cheuchis.

Cercul de recrutare Cluj

26 Maiu 1919: Orașul Cluj și plasa Cojocna. 27 Oraș și plasa Turda, plasa Ghilău, Hida. 28 Plasa Vințul de sus, plasa Huedin. 29 Plasa Trăscău, Mociu și Iara de jos. 30 Plasa Câmpeni, Nadeșul unguresc.

Cercul de recrutare Alba-Iulia.

26 Maiu 1919 plasa Roșia-Montană, oraș și plasa Alba-Iulia. 27 Blaj, Teiuș. 28 Brad, Baia de Criș, Ighiu, Geogiul de jos. 29 oraș și plasa Aiud, plasa

Abrud. 30 oraș și plasa Sângătin, Uioara, Vințul de jos.

Cercul de recrutare Orăștie.

26 Maiu 1919 oraș și plasa Orăștie. 27 oraș și plasa Deva. 28 oraș și plasa Hunedoara. 29 plasa Pui, orașul și plasa Hațeg. 30 plasa Ilia Petroșeni.

Cercul de recrutare Dej.

26 Maiu 1919 oraș și plasele Gherla și Dej. 27 plasa Gârbău. 28 Lăpușul unguresc, Mănăstire Ileana mare. 29 Cehul-Silvaniei, Șomcuta mare. 30 plasa și oraș Zălau, Jibău, Baia mare.

Referitor la scutiri de mobilizare, îmbrăcăminte, alimente etc. rămân în vigoare dispozițiunile ordinului de mobilizare Nr. 771/1919 Pres.

Sibiu, la 16 Maiu 1919.

Iuliu Maniu

prezidentul Conziliului Dirigent.
Nr. 1294/919.

Ordin de chemare a ofițerilor și amploiaților militari.

1. Ofițerii și aspiranții de ofițeri (înțelegând și amploiații militari și aspiranții de amploiați) de rezervă și de gloate născuți în anii 1877—1899 de pe teritorul Ardealului și din județele Maramureș, Sătmăr, Sălaj, Bihor, Arad, Bichiș și Cenad cu excepția Maghiarilor se vor prezenta la 2 Iunie și anume: Ofițerii și aspiranții de ofițeri la proxumul cerc de recrutare. Aceste cercuri se găsesc la Sighetul-Marmației, Sătmăr, Oradea-Mare, Maria-Rodna, Orăștie, Alba-Iulia, Cluj, Dej, Bistrița, Târgul-Murășului, Brașov și Sibiu.

Amploiații militari și aspiranții de amploiați la Sibiu, Secția Organizării VI—VII Strada Ciznădiei 4.

Toate aceste persoane vor aduce cu sine la prezentare următoarele acte:

a) Act de domiciliu și de nastere.

b) Act prin care se dovedește gradul avut în armata austro-ungară;

c) Documente justificative asupra modului cum și-a întrebuințat timpul, dela 1 Decembrie 1918 până în prezent. De acest ultim document sunt scutiți ofițerii, cari se găseau în întreg acest interval de timp pe teritoriul Ardealului, eliberat înainte de 16 Aprilie 1919.

2. De prezentare sunt scutiți:

a) Cei aplicați definitiv la căile ferate, la poșta, telegraf și la oficiile de stat și administrative române.

Șefii persoanelor numite sub a) și b) au să înainteze în timp de 8 zile comandamentului cercului de recrutare o listă a persoanelor, cari se află la ei și sunt absolut necesare serviciului lor;

c) Studenții de teologie și medicină.

Ei au să înainteze comandamentului cercului de recrutare al locului lor de naștere un document dela școală, din care să se poată constata, că într'adevăr sunt studenți de teologie

și medicină și iau parte la prelegeri.

Ceice se află în streinătate vor înainta aceste documente pe calea ambasadelor;

d) Cei cari pe baza cererilor individuale au fost scutiți deja.

3. Se vor prezenta deci și toți înodătorii, cari intră în aceste contingente, în afară de aceia, cari până la data de azi au fost primiți în cursurile pregătitoare de profesori organizate de Resortul Cultelor și al Instrucțiunii publice, pe timpul duratei acestor cursuri, fiind acestia datori a se legitima la cercuri de recrutare.

3. Acest ordin se publică în „Gazeta oficială”. Toate oficiile militare și civile vor lua fără întârziere măsuri, ca publicarea să se facă de mai multe ori, atât în jurnalele locale, cât și în publicațiuni oficiale, (afișe) în toate localitățile (și la sate).

Sibiu, la 16 Maiu 1919.

Nr. 1295/1919. ss. Iuliu Maniu, prez. cons. dir.

In cazul retragerii delegației noastre dela Conferință, membrii guvernului se vor solidariza cu atitudinea d-lui Brătianu.

Cât privește syonul despre demisia iminentă a guvernului în urma celor petrecute la Paris, este dela sine înțeles, că nu poate fi vorba de așa ceva, atâta timp cât d. Brătianu lipsește din țară.

Din cele de mai sus, cât și din faptele petrecute anterior, începe să se precizeze identitatea dintre atitudinea Italiei și a României față de Conferința dela Paris. („Dacia”).

Ziua a treia a Congresului.

(Sfârșit).

Constituirea Capitulelor

să fie pe venitor în așa fel, ca să nu să mai facă deosebire între preoți celibi și căsătoriți. Să se ceară deci dela Preasfințitii Episcopi modificarea statutelor acestor Capitule și aprobarea Sf. Scaun apostolic. Episcopul să denumească la propunerea conzistorului pe cel mai vrednic. La aceasta propunere a *păr. preot Breban*, vorbesc *Cl. Dr. Ioan Sâmpăleanu*, care cere stabilirea unui normativ, care să arete cine poate și cine nu poate intra în capitu. Consăngeniile în linie dreaptă sau colaterală și în afinitate până la grad 7 să nu poată intra în Capitu, decât unui. *Păr. vicar Iacob Popa* propune ca completarea stalurilor vacante să se facă prin concurs. *Se primește propunerea referentului.*

Beneficiile parohiali

să se poată conferi numai în conzistoare plenare, la cari să fie chemați toți protopopii și asesorii conzistoriali precum și un delegat al clerului din districtul în care se află parohia. Din cele 3 persoane propuse Episcopul va denumi pe cel mai vrednic. *Se primește.*

Păr. Cerghizan propune, ca nici o conferire să nu să facă fără concurs. Să se țină cont de anii de serviciu și preoțimea din gremiu să nu aibă — în privința anilor de serviciu — nici un avantaj. Cel ce-a avut beneficiu mai bun dela început să nu avanseze în grabă pentruca cei cu parohii mai slabe încă să poată ajunge la parohie mai bună. În jurul acestei chestiuni se-ncinge asemeni o discuție mai lungă cu participarea a multor preoți. Se discută asemeni amănunțit unele probleme administrative cerând să se lărgească sfera de activitate a protopopilor în cauze școlare, contracte de vânzări etc.

— Referent al acestor chestiuni este *păr. prot. Breban.*

Misiunea internă

a preoțimii precum și datorințele ei sunt expuse într'o foarte documentată pledoarie a *păr. spiritual Ștefan Roșianu*: perfecțiune morală și științifică, viața familiară exemplară, catecheză și amvonul, spovedania și întemeierea a diferite uniuni pentru promovarea vieții sufletești a fiilor bisericii etc. Toate propunerile sunt primite cu însuflețire. *Cl. Dr. Sâmpăleanu* propune: 1. Episcopii — amăsurat datinei — să se călugărească; 2. Capitulele să observe disciplina religioasă prescrisă. 3. Vizitații canonice și ridicarea unei case pentru exercițiile spirituale ale preoțimii. *Dr. I. Georgescu*, cere exerciții spirituale sistematice — așa cum se fac ele în apus, iar pentru ținerea exercițiilor pentru popor să se reactiveze tagma călugărească.

Păr. călugăr Al. Pop vorbește pentru dezvoltarea *culturii Euharistic*, *Septimiu Popa* propune înființarea mănăstirilor maice iar *Dr. Manu* vorbește despre apostolatul laicilor.

Se primesc propunerile, cari privesc: *întregirea fondului de pensie al preoților* din partea statului, *egalizarea retribuției* pentru toți preoții fără conziderare la cvalificația lor, *congrua* să se trimită anticipativ.

Căsătoria a doua a preoților, ca o problemă ce nu cade în sfera de acțiune a Congresului se va transpune Corului episcopesc.

Congresul și-a încheiat discuțiile. Se cetesc telegramele so-site, se aduc mulțămite prezidentului, se vorbește pentru conlucrarea întregii preoțimi pentru binele și fericirea neamului și Congresul se-ncheie cu aclamarea Familiei Domnitore.

Astfel a decurs — în liniamente de tot generale — cel dintâi congres al preoțimii unite cu Roma. — Sinodul ce se va ținea în curând va da sancțiunea necesară multor propuneri actuale și capitale făcând, ca dorințele preoțimii să se și realizeze în timp cât se poate mai grabnic. — Dumnezeu sfântul să ajute și să îndrepte și în venitor drumul Bisericii gr.-cat. române, ca ea pe lângă mântuirea sufletelor să contribuie și la regenerarea pe toată linia a sufletului românesc, credincios și pururi devotat Celui Mare, Care a izbândit, visul de glorie a neamului românesc.

În grădina zoologică.

Părintelui Vasile.

E sfântă zi de vară. Căldură tropicală.

— Moimițele din cușcă în strai ușor de gală

Își joacă rolul sprinten; habar nu au de lume. —

Cuprinsu 'ntreg răsună de râsete și glume.

Privesc cu nepăsare grotesca scenărie

Ce 'n scumpa zi de vară Natura mi-o îmbie.

Dar iată: — O moimiță apare-acum pe scenă

Și 'n față mi s'asează în ochi c'un strop de genă,

Cercându-se stângace ținuta să-mi imite,

Că doară-doar eși-mi-voi la urmă din sărite.

Eu stau și torc alene gândirea-mi mai departe,

Simțind că-i larg abisul ce astăzi ne desparte.

Dar moima nu-și dă pace. Privirea-mi glacială

O 'n furie. Căci iată, din gura ei ovală

O limbă se arată, mai roșă decât para,

Ce 'n sus și 'n jos s'agită mai aprig ca ocară.

Așammi apari — proh dolor! — Părinte-al meu, Vasile,

Că te pricepi la rime... — „ca Pișta la tocile”.

Clujic.

România și Conferința păcii.

Delegația românească nu s'a retras, dar nu va semnă un tratat nedrept. — Știrile despre demisia guvernului.

In ultimele zile au circulat tot soiul de versiuni în legătură cu atitudinea României la Conferința păcii. Unele din aceste versiuni au fost chiar înregistrate de unii confracți.

Căutând să ne informăm în cercurile oficiale asupra acestei chestiuni, am primit următoarele relațiuni:

D. I. Brătianu nu s'a retras dela Conferința păcii, precum au anunțat unii confracți.

Cu toate acestea guvernul știe că d-sa nu va semnă preliminariile, care ar putea aduce vre-o atingere integrității Statului român, sau ar nesocoti revendicările noastre naționale, recunoscut prin tratatul de alianță din August 1916.

Scrisoare din Târgul Murășului.

A trecut multă vreme, dragă prietino, de când ne-am întâlnit. Poate nici nu-ți mai vine în minte, ți-am promis la despărțire, că-ți voi scrie despre ceea ce să întâmplă pe la noi, după preluarea imperiului.

Poate nu-ți scriam încă, căci precum ști, mi-a plăcut totdeauna să aud întâi părerea altuia și pe urmă să-mi spun și eu părerea mea, dar văzind, că nime nu se ocupă de noi, nime nu încrează nici lucrurile cele mai însemnate, cari să petrec la noi în județ, m'am hotărât să-ți scriu.

Sunt convins pe deplin, că iești foarte fericit când vezi, cum în toate județele să lucrează cu zor pentru întărirea și consolidarea românilor desrobiți respective uniți într-o țară — România Mare.

Pentru noi, dragă prietino, cari suntem în județul Murăș Turda e ceva dumnezeesc, să trăiești sub imperiul Român. În acest județ, unde până la 1 Decembrie 1918, mai mult ca ori unde, șovinismul săcuiesc, se încerca să sufoace orice viață românească, unde să spunea, că românii sunt disparenți față de săcui.

Să fi văzut dragă prietino, în 10 Maiu a. c. cum era orașul Târgul Murăș, pe cât sunt de mari și încheptătoare străzile și piața orașului în ziua aceea s'au dovedit de prea mici pentru românii, cari au venit numai din jurul apropiat să serbeze ziua memorabilă.

Nu pot descrie bucuria și însuflețirea noastră din aceea zi, când 26 mii de Români călcău în cea mai bună ordine asfaltul, spre care să închina vesel drapelul românesc de pe fiecare casă din tot orașul. Nouă ne-a stors lacrimi de bucurie, iar streinilor admirația.

Ca să-ți pot face un tablou despre serbarea de 10 Maiu din Târgul Murășului ar trebui să fiu poet, însă pentru astă dată te mulțumește cu atâta, că însuși Bem și tata Kosuth presimțind evenimentul din aceasta zi s-au ascuns încă din bună vreme într-o cămară dela casa orașului... așa cât ei nu au văzut nimic.

Nime nu s'a putut cugeta la astfel de schimbare în vreme de câteva luni.

E bun Dumnezeu și ne-a ascultat! Totdeauna am zis, dragă prietino, și rugam pe Dumnezeu să ne trimită în fruntea județului un om, care să știe impune respect în față străinilor, să câștige dragostea țaranului și a intelectualului Român, căci

așa în scurtă vreme putem face multe și folositoare amăsurat schimbărilor.

Față de tine, vreau să fiu și acum sincer, de aceea spun cu mândrie, că dorința mi s'a împlinit, dar să știi, că nu numai a mea ci a întreg județului. Poate știi, vei fi cetit, că la noi e prefect Dl. Dr. Ioan-Vescan. După o muncă de patru luni în județul nostru, pot spune, că nime altul nu putea fi mai potrivit pentru acest loc de onoare, dar și de muncă ea Dsa.

Caracter întreg, muncitor fără preget, mână de fier pentru cei ce și-ar uita de sine... dar mai presus de toate părintele dreptății. Simte fiecare Român deja, că județul nu mai e în mână străină, nu e în mâna asupritorului sau a jefuitorului, ci în mână adevărat de Român, care a venit să servească binelui românesc.

Duminecă în 18 l. c. am avut fericirea să-l vedem din nou pe drum spre Toplița, însoțit de Dl. Buzea comisar pentru alimentație și preotul Roman. S'a oprit în fiecare comună se interesă dacă sunt indestulți cu alimentele, cu pășunea vitelor etc. Il vedeai în mijlocul văduvelor, a orfanilor ca pe un tată bun, alinându-le durerea tuturor. Puteai ceti pe fața fiecăruia, cum eră de indestulit și ori cât s'au reținut un moșneag cu pletele cărunte din Cuesd a erupt ca bătrânul Simeon „Doamne mulțumesc, că am ajuns și ziua asta, să văd că vine la noi un *domn mare* care vorbește în limba noastră și ne întreabă de ce avem lipsă, nu-i ca până acum, când nu vinea nime la noi și dacă necazul ne ducea pe noi la ei, ne da afară pe uși! Ține-te Doamne, la mulți ani!”

Acum incheiu, dragă prietino, că mă chiamă datorințele oficiului, dar mă deoblig că înainte de a-mi răspunde la scrisoarea aceasta îți voi scrie și despre oamenii cari sunt grupați la administrația județului, despre hotărârile adunării ce-o ținem în 22 Maiu l. c. pentru organizarea partidului național din județ și altele...

Târgul-Murăș, la 20 Maiu 1919.

Al tău prietin

Roman.

Semne îngrijorătoare.

Zilnic suntem asaltați cu întrebări din partea locuitorilor din comunele Mihalt, Cisteiul-român și Obreja, dacă sunt în drept conducătorii Băncii Siebenbürger Vereinsbank din Sibiu să vândă pământul domeniului propriu dela Obreja?

Răspunsul nostru a fost și este, că n'au voie să-l vândă și toată vinderea-cumpărarea de felul acesta n'are nici o valoare. Să fie oamenii cu răbdare până la pregătirea legii agrare, care va dispune cum are să se împartă pământul după dreptate.

Răspunsul nostru însă nu i-a mulțumit pe cei mai mulți și nu-i va putea mulțumi până atunci, pânăcând agenții Băncii pot se umble după bunul lor plac, prin aceste comune, îndemnând cu precădere pe cei mai bine situați materialicește, ca se meargă la Bancă la Sibiu să-și cumpere pământ, înfricându-i cu aceea că-i aproape tot vândut și ei rămân pe jos cu cumpăratul. E adevărat revoltător ce spun oamenii, ce ne caută, despre manoperele acestor agenți. Zilnic pelegrinează, din numitele comune, la îndemnul lor, cei mai cu dare de mână la Bancă în Sibiu, ca se cumpere pământ, unde îi asigură, că dacă după a patra parte din prețul locului ce voiesc să-l cumpere, în timp de 8-10 zile au contractul la mână. Ca se seducă mai ușor, Banca le și cedează cumpărătorilor, ca noilor proprietari, partea ei din recoalta anului acestuia, de pe pământurile date în cinci părți oamenilor ca să le lucreze. Unii plătesc îndată prețul întreg al locului cumpărat, alții o parte din el, și iarăș alții numai interesele, de regulă cei mai săraci, căci și de acestea sunt câțiva dintre oamenii Curții. Sute de mii coroane au încasat Banca pe calea aceasta.

Stăm uimiți și nu putem să pricepem un lucru. În tot cuprinsul stăpănit de Consiliul nostru dirigent din Sibiu, se află mai multe domenii de împărțit. Nici unui alt proprietar însă n'am auzit să-i fi venit în minte se tulbure oamenii — și de altfel agitați — prin vinderea-cumpărări. Cum de numai conducătorii susnumitei bănci o fac aceasta, călcând în picioare dispozițiile Consiliului nostru dirigent? Dâșii au în vedere poate înainte de toate interesele acționarilor băncii, ne mai ținând cont și de interesele mai înalte ale statului român? Aveam noi cunoștință cu ce scop dușmănos nouă românilor a luat ființă Banca de colonizare nemțească-săsească Siebenbürger-Vereinsbank din Sibiu. Totuși nu ne venia să credem, că nu ar fi mai prevenitoare față de statul român. Dar banca lucrează liniștită înainte ca stat în stat. N'au băgat dâșii de seamă, că prin manoperele agenților încredințați se ducă în deplinire planurile ce le va fi având banca, se face tulburare în popor, se trezește, se nutrește, se

propagă spiritul bolșevist, se subsapă încrederea poporului în Consiliul dirigent, se subtrag oamenii dela lucrul câmpului prin călătoriile cele multe la bancă la Sibiu și prin convențiile lor, la cari tot agenții dau anză? N'au dâșii cunoștință, că sume frumoase, destinate pentru împrumutul de stat al Ardealului, din numitele comune, prin apucăturile agenților, au ajuns în cassa Băncii Siebenbürger-Vereinsbank din Sibiu, nu însă în folosul statului, ci în al băncii?

Cerem, ca imediat să se sisteze aceste manopere, până ce nu e prea târziu.

Regenerarea țărânilor noastre prin cooperatie.

Este indeobște cunoscut, că populațiunea noastră rurală, în ceea mai multe părți, geme în lanțurile sclăviei economice și morale.

Dragostea creștinească, față de semenul nostru de aceeași lege și de același sânge, trebuie să ne îndemne pe cărturarii eștiți din sânul lui, să-i sărim într'ajutor, aplicând mijlocul cel mai corăspunzător pentru a-l elibera.

Mijlocul cel mai potrivit s'a dovedit a fi, în asemenea împrejurări, la alte popoare, cari azi stau în fruntea tuturor, cooperatia.

Cooperatia, în diferite țări, iea diferite forme dictate de împrejurări, de întreaga stare materială și culturală a populațiunii.

Dintre toate categoriile de societăți cooperative, la noi, cooperativele de credit au întâietatea, ele trebuie să premeargă celorlalte. Pentru că lipsa de bani gata o simțește mai mult de cât orice, clasa săracă a sătenilor noștri, fiind vorba de prefacerea agrară, și mai ales o va simți în viitorul apropiat, cu ajutorul cărora să-și poată procura pământul de lipsă de-oparte, iar de altă parte mijloacele necesare la îmbunătățirea economiei lor. Prin urmare instituția aceasta va fi îmbrățișată mai întâiu și cu mai multă căldură din partea lor, fiindcă le pune la dispoziție creditul necesar. Un lucru trebuie să-l fixăm însă, că nu orice credit, care ar putea fi tare ușor spre ruina, iar nu spre ridicarea țărânilor noastre, ci creditul ieftin și ușor, cu termene lungi de replățire, fiind prețul pământului și a mijloacelor trebuincioase la îmbunătățirea agricolă prea mari, ca să le poată plăti de-odată și în timp prea scurt.

Singura instituție, care este în stare să acoarde acest credit cerut de satele noastre, e banca populară, care e și ea de diferite sisteme.

Dintre aceste multe felii de sisteme de bănci populare, putem zice cu toată convingerea, că sistemul Raiffeisen se potrivește mai bine cu nevoile țărânilor noastre și corespunde mai mult cu nevoile economice ale noi.

Scopul băncilor populare Raiffeiseniene pe lângă ridicarea materială a țărânilor este înălțarea ei morală și intelectuală. Acest scop se precizează în § 4 al statutului model din sistemul lui Raiffeisen, unde se zice: „în întreaga organizare și activitate a băncii să nu fie precumpănitoare tendința spre câștig, ci mai mult ridicarea celor slabi economice și pe lângă progresul economic, să se dea prioritatea ridicării morale și intelectuale a membrilor”.

Mijloacele prin cari banca Raiffeiseniană tinde a-și ajunge scopul indicat sunt:

(Va urma).

Informațiuni.

* **In Cluj** s'a instituit la Curtea de Apel o comisiune de examen pentru conducătorii cărților funduare. — Membrii comisiei sunt Dnii: Gavrilă Chindriș, Gustav Haupt, Iuliu Popescu, Andrei Pop și Alexandru Ancean.

* **București.** Mulțumesc călduros pentru cuvintele ce mi-ați adresat și sunt fericit de succesul obținut de artiștii »Teatrului Național« din București în frumosul ținut al Ardealului. Dr. Angelescu ministru.

* **In Turcia** s'a terminat dezarmarea. Armele și tunurile precum și cealaltă articoli ale războiului vor fi transportați în Franța.

* **In Vilna** a fost executat Joffe, cel mai periculos conducător bolșevist. Pe timpul păcii dela Brest-Litovsk el împreună cu Trotzki erau conducătorii delegației rusești.

* **Di Wopicka**, ministrul statelor unite din America de nord a fost în București și de acolo a venit la Sibiu, unde a petrecut două zile. S'a interesat mai de aproape de situațiunea economică, industrială și financiară a țării, precum și de mijloacele pe cari ni le-ar putea pune la dispoziție America în ce privește îmbunătățirea în ale economiei, comerțului și industriei.

* **Românii** din Brașov, au cerut ca lagărul prinsonerilor unguri de acolo să fie mutat în alt

loc. — E prea mare simpatia ungarilor și a sașilor față de ei.

* **Budapesta** va capitula fără vărsare de sânge, deoarece contrarevoluționarii unguri vor provoca singuri căderea guvernului, așa ca trupele aliate vor ocupa orașul fără nici o luptă.

* **Conținutul contrapropunerilor germane** se rezumă în următoarele: Germania nu este dispusă să plătească decât pagubele cauzate în Belgia și Franța de nord, nu cedează valea Saurului, Danzig-ul, și Coloniile. Nu vrea să știe de vre-o ocupare militară în ținuturile germane.

* **La Brăila** a sosit un vapor aducând 90,000 kg. talpă, 13,000 kg. ștofă, 90,000 kg. tort de bumbac, 21,000 kg. pucioasă, 30,000 kg. lămâi, 31,000 kg. portocale, apoi săpun, untură, masline, nuci, sardelle, etc. în cvantități de mii de kg.

* **Pentru Bănat** s'au făcut numirile de prefecți români, instalarea administrației române se va face în timpul cel mai scurt.

* **La Washington** se va ținea în luna Octomvrie Congresul de înființare a Ligei națiunilor. De președinte al congresului a fost ales Pichon, ministrul de externe francez.

* **Granițele Austriei și ale Ungariei** s'au fixat definitiv, de prezent se rezolvă chestiunile financiare, cari vor fi introduse în statutele cu Austro-Ungaria.

* **Datoriile de război** ale fostei monarhii Austr-Ungaria, în urma unei hotăriri a Ceho-Slovaciei, le vor plăti aceia cari în 1914 au primit cu însuflețire declarația de război.

* **Foștii ofițeri** din armata austro-ungară fiind niște elemente de neîncredere, n'au fost primiți în armata română, și astfel rămași fără plată sunt peritori de foame.

* **Statua nemuritorului Ovidiu**, a fost furată din Constanța de câțiva bulgari, cari stăpânind portul, au comis tot felul de omoruri și jafuri. Guvernul român a protestat și statua, ce odinioară a împodobit orașul ridicat pe ruinele vechei cetăți Tomis, va fi readusă la Constanța.

* **Dezertori polonezi** au trecut peste granița Sileziei. Ei au fost înrolați cu sila în armata poloneză și au declarat că nu voiesc să lupte în contra Cehilor, ci doresc să se stabilească în statul ceho-slovac.

* **Trupele românești** în curând vor ocupa Bănatul întreg, atunci vor pune capăt situațiunii actuale, vor lua măsurile energice, dictate de împrejurări, ca să pună în siguranță vieța po-

pulației române, precum și manifestarea voinței acesteia, amenințată în timpul din urmă. Trupele românești vor primi ordin de sus, să ocupe Bănatul.

* **Statul ceho-slovac** își înființează legațiuni în Paris, Londra, Roma, Washington, Tomsk, Tokio, Peking, Varșovia, Belgrad și Bern; iar consulate în: New-York, Chicago, Pittsburg, Bruxelles, Koppenhaga, Amster-

dam, Serajevo, Bombay, Barcelona, Triest, Fiume și Zagrab.

* **Di I. Brătianu** pe baza raportului comisiei pentru examinarea revindicărilor teritoriale, a început tratative directe cu delegații sârbi și încă pe tonul hotărât, spunând faptul, că pretenția României poate fi pierdută pentru totdeauna față de Sârbia, dacă sârbi vor continua să-și susțină pretenziuni în Bănat.

MAI NOU.

Despăgubirile de războiu impuse Austro-Ungariei.

Știrea venită din Paris, că toate statele, cari au luat teritorii din fosta Austro-Ungarie vor urma să participe proporțional la achitarea despăgubirilor de războiu ce se vor impune fostei monarhii habsburgice, a produs aci o impresie penibilă. Presa tuturor partidelor accentuiază, că Ceho-slovacia și desigur și celelalte naționalități au fost împotriva războiului din care nu ar fi avut nimic de câștigat și că prin urmare ei ar urma după dreptate să mai fie despăgubiți nu se plătească despăgubiri. Multe naționalități — scriu ziarele din Praga — n'au avut aproape nici un amestec în conducerea treburilor statului pentru propășirea lor națională, așa că n'ar fi drept să participe nici la achitarea datoriilor făcute de fostul imperiu chiar înainte de războiul european. (Ag. Dacia).

Încă un guvern maghiar.

Ziarul »Slovenski Narod« publică știrea, că în Ungaria s'ar fi format un nou guvern maghiar sub președenția fostului deputat Urmanczy, care dorește să ofere Coroana Ungariei prințului regent al Sârbiei, Alexandru, dorind să intre în uniune personală cu Jugoslavia.

(Ag. Dacia).

Granițele României.

Cetim în Le Journal următoarele cu privire la fixarea reagranițelor României:

»Conferința nu acordă României tot ce i-se făgăduise prin tratatul din August 1916, încheiat în ajunul intrării în războiu a monarhiei dela Dunăre.

Tratatul viza Bucovina, Transilvania, toată câmpia malului stâng al Tisei și Banatul dela Timișoara. Viitorul tratat va lăsa românilor Bucovina întreagă, măcar că nordul acestei provincii este ruteno-ucraineană. Transilvania revine și ea naționalității de origină. În schimb, se lasă Ungariei districtele maghiare ale văii Tisei. Granița va fi jalomată aproximativ pela Sătmar, Debrețin, Oradea-Mare, Arad, Timișoara, Verșeț. Partea sud-orientală a Bănatului dela Timișoara, trece sensibil limitele comitatului Torontal e acordată Sârbiei.

Numărul cenzurat de: AUREL GAJIA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.